

Landsbygds- och infrastrukturdepartementet

Statens jordbruksverk

551 82 Jönköping

Uppdrag till Statens jordbruksverk att föreslå utformning av ekonomiskt stöd till lantbruks-, fiske- och vattenbruksföretag med anledning av kriget i Mellanöstern

Regeringens beslut

Regeringen ger Statens jordbruksverk (Jordbruksverket) i uppdrag att föreslå hur ekonomiskt stöd till lantbruks-, fiske- och vattenbruksföretag ska utformas i enlighet med kommissionens meddelande Tillfällig ram för statligt stöd med anledning av krisen i Mellanöstern (C/2026/2593) samt vidta förberedande åtgärder för att betala ut stöd. Stöden ska kunna betalas ut till företag som har drabbats av ökade kostnader till följd av höjda priser på insatsvaror med anledning av den geopolitiska utvecklingen och den pågående kriget i Mellanöstern.

Jordbruksverket ska lämna förslag på hur ett ekonomiskt stöd till lantbruket som riktas mot företag som bedriver verksamhet med växtodling för ökade kostnader till följd av kriget i Mellanöstern när det gäller drivmedel och kvävegödsel kan utformas. Stödet ska vara arealbaserat per hektar och ska baseras på förbrukning av kvävegödsel och drivmedel för ett antal grödkoder. Stödintensitet ska vara 85 procent av uppskattad kostnadsökning med ett minimibelopp på 5 000 kronor och ett högsta belopp på 50 000 euro per stödmottagare.

Jordbruksverket ska även föreslå hur ett ekonomiskt stöd till yrkesfisket och vattenbruket för utökade kostnader till följd av kriget i Mellanöstern när det gäller drivmedel ska utformas. Stödet ska baseras på en schablonberäkning med 85 procent av uppskattad kostnadsökning på bränsle med ett högsta belopp om 50 000 euro per stödmottagare.

Jordbruksverket ska lämna nödvändiga författningsförslag. De förslag som lämnas ska vara förenliga med vad som anges i EU-kommissionens meddelande Tillfällig ram för statligt stöd med anledning av krisen i Mellanöstern.

Inom ramen för uppdraget ska Jordbruksverket inhämta information från berörda branschaktörer och relevanta myndigheter samt beakta utvecklingen av den nuvarande situationen. Vidare ska Jordbruksverket vid genomförande av uppdraget föra dialog med branschorganisationer och relevanta myndigheter om stödets utformning.

Jordbruksverket ska även redovisa eventuella konsekvenser som förslagen medför samt föreslå en modell för utbetalning av stöden. Förslaget ska i denna del utgå från att Jordbruksverket ansvarar för handläggning och utbetalning av stöden. Jordbruksverket ska dessutom vidta förberedande åtgärder för att handlägga och betala ut stöd.

Jordbruksverket ska löpande informera Regeringskansliet (Landsbygds- och infrastrukturdepartementet) om hur arbetet med uppdraget fortskrider i syfte att möjliggöra en tidig dialog med kommissionen. Jordbruksverket ska senast den 18 juni 2026 redovisa uppdraget till Regeringskansliet (Landsbygds- och infrastrukturdepartementet).

Skälen för regeringens beslut

EU-kommissionen har den 29 april 2026 beslutat om en tillfällig ram för statligt stöd med anledning av krisen i Mellanöstern som gör det möjligt för medlemsländerna att kompensera särskilt drabbade sektorer för de kostnadsökningar som har uppstått under 2026.

Under 2026 har delar av lantbruket, yrkesfisket och vattenbruket drabbats av ökade kostnader till följd av höjda priser på insatsvaror med anledning av den geopolitiska utvecklingen och det kriget i Mellanöstern. Sverige har länge varit beroende av importerat gödselmedel, vilket gör lantbruket i Sverige sårbart för störningar internationellt. Priserna på naturgas, gödselmedel och drivmedel har stigit kraftigt, särskilt till följd av störningar i globala handelsflöden och ökade risker kring viktiga transportleder som Hormuzsundet. Kostnaderna för naturgas, gödselmedel och drivmedel förväntas dessutom fortsätta att öka under 2026.

Regeringen beslutade den 28 maj 2026 propositionen Extra ändringsbudget för 2026 – Stöd till Ukraina samt stöd till hushåll och andra åtgärder med anledning av kriget i Mellanöstern (prop. 2025/26:275). I propositionen föreslår regeringen bl.a. att anslaget 1:17 Åtgärder för landsbygdens miljö och struktur inom utgiftsområde 23 Areella näringar, landsbygd och livsmedel ökas med 1 615 000 000 kronor för stöd till lantbrukare och med 29 000 000 kronor för stöd till yrkesfisket och vattenbruket.

Syftet med stödet är att lindra de ekonomiska konsekvenser som har uppstått och som alltjämt uppstår med anledning av situationen. Det ekonomiska stödet syftar också till att begränsa långsiktiga konsekvenser för svensk livsmedelsproduktion. Jordbruksverket har kunskap om hur situationen påverkar de olika sektorerna och hur den utvecklas. Jordbruksverket bör därför ges i uppdrag att föreslå hur ekonomiskt stöd bör utformas. Det är lämpligt att Jordbruksverket ansvarar för administration och utbetalning av stödet.

På regeringens vägnar

Peter Kullgren

Agnes Völlo

Kopia till

Statsrådsberedningen/RCK

Finansdepartementet/BA

Klimat- och näringslivsdepartementet/E, NIM och NM